

Vergaderjaar 2010–2011

32 710 XV

Jaarverslag en slotwet Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2010

Nr. 7

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 17 juni 2011

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ heeft over het Jaarverslag 2010 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Kamerstuk 32 710 XV, nr. 1) de navolgende vragen ter beantwoording aan de regering voorgelegd. Deze vragen, alsmede de daarop bij brief van 17 juni 2011 gegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie, Van Gent
Adjunct-griffier van de commissie,
Dekker

¹ Samenstelling:

Leden: Gent, W. van (GL), voorzitter, Hamer, M.I. (PvdA), Ham, B. van der (D66), Sterk, W.R.C. (CDA), Smeets, P.E. (PvdA), Dezentjé Hamming-Bluemink, I. (VVD), Hijum, Y.J. van (CDA), Omtzigt, P.H. (CDA), Koşer Kaya, F. (D66), Ulenbelt, P. (SP), Ortega-Martijn, C.A. (CU), Dijck, A.P.C. van (PVV), ondervoorzitter, Spekman, J.L. (PvdA), Vermeij, R.A. (PvdA), Ouweland, E. (PvdD), Dijkgraaf, E. (SGP), Azmani, M. (VVD), Jong, L.W.E. de (PVV), Klaver, J.F. (GL), Huizing, M.E. (VVD), Straus, K.C.J. (VVD), Besselaar, I.H.C. van den (PVV) en Vacature SP.
Plv. leden: Voortman, L.G.J. (GL), Heijnen, P.M.M. (PvdA), Pechtold, A. (D66), Uitslag, A.S. (CDA), Klijnsma, J. (PvdA), Neppérus, H. (VVD), Biskop, J.J.G.M. (CDA), Smilde, M.C.A. (CDA), Dijkstra, P.A. (D66), Kooiman, C.J.E. (SP), Schouten, C.J. (CU), Fritsma, S.R. (PVV), Çelik, M. (PvdA), Dijsselbloem, J.R.V.A. (PvdA), Thieme, M.L. (PvdD), Staaij, C.G. van der (SGP), Aptrout, Ch.B. (VVD), Klaveren, J.J. van (PVV), Sap, J.C.M. (GL), Houwers, J. (VVD), Harbers, M.G.J. (VVD), Mos, R. de (PVV) en Gesthuizen, S.M.J.G. (SP).

1

Op welke wijze wordt de juninota van het UWV meegenomen voor de ramingen van het SZA kader?

De juninota van het UWV bevat informatie met betrekking tot realisaties over de eerste maanden van het jaar. Het gaat daarbij om gegevens over zowel de hoogte van de uitkeringen als het aantal uitkeringen. Wanneer de informatie uit de juninota aanleiding geeft tot nieuwe inzichten worden deze verwerkt in de ramingen van de relevante regelingen. Daarmee kan de informatie uit de juninota van het UWV leiden tot aanpassingen in de uitgaven onder het SZA kader.

2

Kan de regering meer inzicht geven in het aantal werkgevers (of procentueel) dat werknemers heeft aangehouden, terwijl deze eigenlijk geen werk hadden?

Het ministerie van SZW heeft in 2010 onderzoek door Intomart en Ecorys laten uitvoeren waarin is gekeken hoe werkgevers omgaan met de economische crisis. Uit het onderzoek van Intomart komt naar voren dat 14% van de onderzochte bedrijven in 2009 te weinig betaald werk had, maar personeel desondanks vast hield en niet ontsloeg. Dit percentage was zelfs 19% in het onderzoek van Ecorys. Een recente studie van het SCP op basis van cijfers uit het Arbeidsvraagpaneel (AVP) komt voor 2010 tot een vergelijkbare conclusie: 13% van de werkgevers uit de marktsector had meer personeel in dienst dan er nodig is. De belangrijkste reden die werkgevers noemen voor het vasthouden van overmatig personeel is om te voorkomen dat ze goede krachten verliezen die later weer nodig zijn.

3

Heeft de regering een overzicht van het aantal gewerkte uren van zelfstandigen voor en tijdens de crisis?

Uit CBS cijfers kan worden afgeleid dat het aantal gewerkte uren per zelfstandige in 2007 op jaarbasis 1 697 uur betrof. Het aantal gewerkte uren is in 2008 gedaald tot 1 672 uur. Daarna is het aantal uren gestegen naar 1 720 en 1 730 uur voor respectievelijk 2009 en 2010.

4

Kan de regering aangeven welke factoren (naast het achterblijven van de contractloonstijging bij de inflatie) hebben bijgedragen aan de dalende koopkracht?

Het standaard koopkrachtbeeld in 2010 valt 0 tot ½ procentpunt negatiever uit dan verwacht bij het opstellen van de begroting. Oorzaak hiervoor is een optelsom van vooral macroeconomische factoren: een iets lagere loonontwikkeling, hogere inflatie, grotere zorgpremiestijging, hogere indexatie van aanvullende pensioenen en kleinere stijging van de pensioenpremies.

5

Wat is de contractloonstijging in de marktsector en wat is deze in de publieke sector?

Op basis van gegevens van het CPB bedraagt in 2010 de gemiddelde contractloonstijging per sector:

- Marktsector: 1 %
- Zorgsector: 1 ¾ %
- Overheid: 1 ½ %

6

Waarom is het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen voor vrijwel elk uitkeringstype gestegen? Keuringen worden toch altijd hetzelfde uitgevoerd en niet beïnvloed door een economische crisis?

Binnen het positieve beeld van een daling van het WAO/WIA-volume over de laatste jaren is er sprake van een stijging van de WIA-instroom. Deze stijging kent een aantal oorzaken (Onderzoek Evaluatie WIA):

- Bijna de helft van de stijging over de periode 2006 – 2009 is het gevolg van een stijging van het aantal aanvragen. De oorzaken hiervan zijn een stijging van het aantal WIA-verzekerden, wijziging in de samenstelling van de groep verzekerden (relatief meer ouderen en vrouwen zijn werkzaam op de arbeidsmarkt) en hoge terugstroom van aanvankelijk afgewezen aanvragen.
- De andere ruime helft over de periode 2006 – 2009 is het gevolg van een stijging van het toekenningspercentage. De oorzaken hiervan zijn een stijgend aantal hernieuwde aanvragen, wijziging in de samenstelling van de groep aanvragers en aanvragers van een uitkering hebben gemiddeld genomen meer beperkingen.

De keuring wordt niet beïnvloed door de economische crisis. Voor werknemers zijn werkgevers de eerste twee jaar van ziekte verantwoordelijk voor de loondoorbetaling en verzuimbegeleiding. Mogelijk effect van de economische crisis is dat werkgevers minder ruimte hebben voor herplaatsing van werknemers in een andere functie waardoor zich meer zieke werknemers melden voor een WIA-aanvraag.

Naar aanleiding van de stijging van het aantal WIA-aanvragen in 2010 wordt momenteel een nieuwe analyse verricht. Deze analyse wordt vóór 1 oktober aan de Tweede Kamer aangeboden.

7

In hoeverre verschilt de nieuwe indicatiestelling van de Wajong (per 1-1-2010) van de oude (voor 1-1-2010)? Wat zijn de grootste verschillen?

De criteria om als jonggehandicapte in de zin van de Wajong te kunnen worden aangemerkt, en daarmee recht te hebben op toegang tot de Wajongregeling, zijn op zich niet gewijzigd. De Wajong is per 1 januari 2010 ingrijpend veranderd. De belangrijkste wijziging is dat jonggehandicapte met arbeidsmogelijkheden recht heeft op arbeidsondersteuning. In dit kader heeft de jongere een aantal verplichtingen, zoals het meewerken aan het opstellen van het participatieplan, in voldoende mate proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en deze ook te aanvaarden als dat wordt aangeboden. Het nakomen van deze verplichtingen is een voorwaarde voor het verkrijgen van inkomensondersteuning. In de Wajong vóór 1 januari 2010 was dat niet het geval.

8

Kan de regering aangeven in hoeverre de nieuwe indicatiestelling (vanaf 1-1-2010) tot een lagere instroom heeft geleid?

De criteria voor de toelating tot de Wajong zijn niet gewijzigd per 1-1-2010 en er is dus geen nieuwe indicatiestelling. Wel laat het totaal aantal aanvragen een dalend verloop zien vanaf het laatste kwartaal in 2009. Als we op kwartaalbasis het aantal aanvragen nieuwe Wajong in 2010 vergelijken met het aantal aanvragen oude Wajong in 2009 dan zien we dat het aantal nieuwe Wajong-aanvragen gemiddeld duidelijk onder het niveau in 2009 ligt. Dit sluit aan bij de verwachting dat meer focus op werken en de betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt zou leiden tot een lagere instroom. De geïsoleerde invloed van de gewijzigde Wajongregeling op de lagere instroom is nog niet volledig te berekenen, omdat de instroom in de Wajong in 2010 nog voor 45 procent bestond uit instroom

in de oude Wajong en omdat de nieuwe wet gepaard gaat met aanloopeffecten.

9

Hoeveel mensen maken (naar verwachting) per juni 2011 gebruik van de deeltijd-ww?

De verwachting is dat per juni 2011 minder dan duizend mensen gebruik maken van de deeltijd WW.

10

Wordt voor het aantal WIA arbeidsongeschiktheidsuitkeringen gebruik gemaakt van CPB berekeningen? Zo ja, op welke wijze? Wordt hier van een bepaalde bandbreedte gebruik gemaakt? Zo ja, welke vertaalslag krijgt dit in de ramingen?

Bij het opstellen van de kengetallen in het jaarverslag wordt geen gebruik gemaakt van ramingen. In het jaarverslag worden de realisaties met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen gepubliceerd. Deze vinden hun oorsprong in de UWV fondsennota's.

Het verwachte aantal toekomstige WIA-uitkeringen, die als kengetallen terugkomen in de begroting, wordt bepaald met een intern ontwikkeld rekenmodel. Het rekenmodel levert een puntschatting op waarvan het opwaartse en neerwaartse risico naar verwachting gelijk is. Van bandbreedtes wordt geen gebruik gemaakt. Het model en de uitkomsten worden diepgaand vergeleken met die van het CPB.

11

Kan de regering aangeven hoeveel mensen, die met ontslag werden bedreigd, zonder tussenkomst van mobiliteitscentra aan het werk waren gebleven?

De mobiliteitscentra hebben gefungeerd van 1 maart 2009 tot en met december 2010. In samenwerking met andere actoren op het gebied van werk en scholing hebben de mobiliteitscentra:

- 23 800 mensen die met ontslag werden bedreigd, vanuit hun baan aan een andere baan geholpen;
- Ruim 193 000 mensen kregen na hun ontslag binnen 3 maanden ander werk;
- Met ruim 1 600 bedrijven zijn afspraken gemaakt over de dienstverlening in het kader van mobiliteit.

De vraag is wat er met mensen die met ontslag bedreigd werden, of reeds ontslagen waren, zou zijn gebeurd als het instrument mobiliteitscentra niet zou zijn ingezet. Deze vraag kan alleen beantwoord worden als het instrument opgezet zou zijn als een experiment. Er zou dan een controle-groep zijn die geen gebruik zou kunnen maken van het instrument mobiliteitscentra. Daarvoor is niet gekozen. De situatie was er niet naar om bepaalde mensen uit te sluiten. Het belang is steeds geweest zoveel mogelijk mensen die het nodig hebben, in aanmerking te laten komen voor ondersteuning via de mobiliteitscentra.

12

Kan de regering aangeven hoeveel mensen, die ontslagen zijn, zonder tussenkomst van mobiliteitscentra weer aan werk waren gekomen? Met andere woorden: wat is de meerwaarde van de mobiliteitscentra?

Zie het antwoord op vraag 11.

13

Waaruit bestonden de taken van de mobiliteitscentra en welke taken zijn daarvan ingebed in de reguliere dienstverlening van de Werkpleinen?

De mobiliteitscentra hebben hun taken verricht in aanvulling op de activiteiten die het bedrijf zelf ondernam. Daarbij kan gedacht worden aan collectieve intake van uitkeringen, sollicitatietrainingen, banenmarkten, matching op vacatures. Een groot deel van deze activiteiten vond en vindt ook regulier plaats. De meerwaarde van de mobiliteitscentra lag vooral in het snel bijeenbrengen van alle partijen die iets konden betekenen voor de met werkloosheid bedreigden: gemeenten, uitzendbureaus, werkgevers, scholen etc. Die aanpak, snel en adequaat reageren op acute arbeidsmarktvragestukken en het bijeenbrengen van alle partijen, wordt structureel ingebed in de regionale vestigingen van het UWV.

14

Welke crisismaatregelen bestaan nog in het jaar 2011?

Het grootste deel van de crisismaatregelen heeft zijn beslag gehad in 2009–2010. Uitzonderingen hierop, die betrekking hadden op de arbeidsmarkt, zijn het actieplan Jeugdwerkloosheid (loopt nog door tot medio 2011), de kleine banen regeling (staat nog open in 2011), de deeltijd-WWV (loopt door tot medio 2011) en de experimenten Van-werk-naar-werk (deze lopen vanaf 1 december 2010 tot 1 december 2011, met uitloop voor nog niet afgeronde trajecten).

15

In hoeverre is de effectiviteit van de Werkpleinen vergroot door de extra bijdrage van € 134 miljoen?

In verband met de economische crisis is er voor de jaren 2009 t/m 2011 € 130 miljoen beschikbaar gesteld om extra aandacht te kunnen besteden aan schuldhulpverlening. Slechts een klein deel (€ 5 mln) van dit bedrag is bedoeld voor de werkpleinen. Voor de verbetering van de effectiviteit van schuldhulpverlening en voor de inzet van vrijwilligers in de schuldhulpverlening is er € 10 mln respectievelijk € 5 mln beschikbaar gesteld. Naast de genoemde € 130 mln is ten behoeve van schuldhulpverlening € 4 miljoen aan 14 gemeenten ter beschikking gesteld in het kader van het amendement Spekman (Kamerstukken II, 2008/2009, 31 700 XV, nr. 33). Van de € 130 mln is € 110 mln primair bestemd voor gemeenten om de als gevolg van de economische crisis verwachte tijdelijke toename van het beroep op schuldhulpverlening op te vangen. Gemeenten kunnen deze middelen echter ook inzetten voor preventie op de werkpleinen. Op dit moment is niet bekend in hoeverre gemeenten hiervan gebruik hebben gemaakt. Over de besteding van de tijdelijke extra middelen schuldhulpverlening en de effecten daarvan wordt aan de Tweede Kamer gerapporteerd. De eerste rapportage is in december 2010 aan de TK gezonden. Voor de eerste resultaten wordt verwezen naar deze rapportage (II, 2010/11, 24 515, nr. 192). Eind dit jaar ontvangt de Tweede Kamer de Monitor tijdelijke middelen schuldhulpverlening – Eindrapportage.

16

Welke technische maatregelen zijn genomen bij het UWV en gemeenten in het kader van re-integratie? Zijn er indirecte gevolgen voor burgers en bedrijven? Zo ja, welke zijn dat?

De technische maatregelen genoemd op pagina 19 van het jaarverslag hebben geen betrekking op re-integratie of op het UWV. Het betreft de maatregelen die zijn opgenomen in de begroting 2011 (zie tabel 2.1 op pagina 19 van de begroting 2011). Deze maatregelen betreffen enerzijds

reserveringen en voorzieningen voor risico's die niet zijn opgetreden (waardoor een vrijval van middelen ontstaat) en anderzijds om bijstellingen van beleidsramingen (waardoor eveneens een vrijval van middelen ontstaat). In onderstaande tabel is een onderverdeling van de post «technische maatregelen» weergegeven. De genoemde technische maatregelen zijn zonder gevolgen voor burgers en bedrijven.

Tabel uitsplitsing technische maatregelen (bedragen x € 1 mln)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Inzet eindejaarsmarge	- 53					
Onderuitputting oude beleidsclaims en kleine regelingen	- 65	- 22	- 12	- 11	- 13	- 14
Vrijval reserveringen	- 16	- 12				
Bijstelling niet-uitgekeerde loon- en prijsontwikkeling	- 1	- 45	- 39	- 40	- 57	- 57
Kasschuiven	5	- 41	26	10		
Totaal technische maatregelen	- 129	- 120	- 25	- 41	- 70	- 71

17

Betekent bezuinigen inderdaad minder uitgeven? Waar komt het genoemde bezuinigingsbedrag van € 18 miljard vandaan? Klopt het dat in dit bedrag € 3,2 miljard aan bezuinigingen van de vorige regering zijn meegenomen? Klopt het dat hier ook een lastenverzwaring van € 6,25 miljard aan wordt toegevoegd? Klopt het dat deze regering feitelijk € 8,75 miljard bezuinigt?

Het bedrag van 18 miljard komt uit het regeerakkoord van het kabinet VVD-CDA. In het regeerakkoord is opgenomen dat het kabinet 18,26 miljard in 2015 zal ombuigen. Tevens is besloten 3,51 miljard extra uitgaven te doen (intensiveringen), 1,26 miljard eigen betalingen in de zorg terug te draaien en de lasten te verhogen met 1,34 miljard.¹ Verder was in de Miljoenennota 2011 al een bezuiniging opgenomen van 3,14 miljard, waardoor de totale verbetering van het EMU-saldo uitkomt op 18 miljard in 2015. De bezuiniging is daarmee 18 miljard, niet de genoemde 8,75 mld.

Tabel 1. Totaal overzicht overheidsfinanciën in mld euro's (+ = saldoverbeterend)

	2015
Terugdraaien eigen betalingen zorg (MLT)	- 1,26
Ombuigingen	18,26
Intensiveringen	- 3,51
Lasten	1,34
Subtotaal	14,83
Aansluiting MN/MLT 2011-2015	3,14
Totaal	18,00

Bron: Regeerakkoord VVD-CDA van 30 september 2010.

18

Gaat de nieuwe inspectie SZW zich alleen bezighouden met risicovolle projecten? Worden de bezoeken alleen aangekondigd of komen er ook onaangekondigde inspecties?

Er wordt nadrukkelijker geïnspecteerd op basis van risicoselectie om daar te inspecteren waar de risico's het grootst zijn en de naleving het laagst. In risicosectoren wordt met sociale partners samengewerkt aan een optimale mix van ondersteuning en toezicht.

¹ Zie voor een nadere duiding van de lastenontwikkeling ook de brief «Lastenontwikkeling» die de minister van Financiën op 9 mei 2011 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. Kamerstuk 32 500, nr. 31.

In principe inspecteert de Inspectie SZW onaangekondigd op naleving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), de Wet Minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML), de Arbowet en Arbeidstijdenwet. Soms vraagt de aard van een inspectie echter vooraankondiging zoals bij een systeeminspectie of een inspectie waarbij de beschikbaarheid van bepaalde personen, producten of bescheiden noodzakelijk is.

19

Wat zijn de (kwantitatieve) effecten van de € 113 miljoen die is uitgegeven aan het armoedebeleid?

Het genoemde bedrag heeft betrekking op het jaar 2010. Van de genoemde € 113 miljoen is € 60 miljoen toegevoegd aan het Gemeentefonds. Gemeenten verantwoordden zich hierover door middel van een jaarrekening die volgens de verantwoordingsvoorschriften (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) is opgesteld. Over de effecten van deze uitgaven wordt aan de eigen gemeenteraad verantwoording afgelegd.

De overige € 53 miljoen betreft het deel voor 2010 van het pakket maatregelen voor schuldhulpverlening in verband met de economische crisis. Het gaat hier om:

- Informatievoorziening en actieve verwijzing op de Werkpleinen (€ 1,75 mln)
- Opvang extra beroep op schuldhulpverlening door gemeenten (€ 40,75 mln)
- Ondersteuning gemeenten bij verbetering effectiviteit (€ 5 mln)
- Motie Ortega-Martijn, bevorderen werk vrijwilligers in de schuldhulpverlening (Kamerstukken II, 2009/2010, 24 515, nr. 166) (€ 5 mln).

Over de besteding van deze middelen is op 3 december aan de Tweede Kamer gerapporteerd (Kamerstukken II, 2010/2011, 24 515, nr. 192).

Daaruit kwam het volgende beeld naar voren (zie ook vraag 66):

- Werkpleinen: de middelen zijn ingezet voor communicatie en voorlichting aan cliënten en training van de werkcoaches.
- Extra opvang gemeenten: met de extra middelen zijn de wachttijden redelijk tot sterk gedaald, dan wel niet verder opgelopen; daarnaast hebben de meeste gemeenten de middelen ook ingezet voor vergroting van de toegankelijkheid en verbetering van de kwaliteit.
- Verbetering effectiviteit: in 2010 is een start gemaakt met de opzet van een ondersteuningsprogramma, dat zijn beslag krijgt in 2011.
- Vrijwilligers schuldhulpverlening: in 2010 is een start gemaakt met een tiental landelijke projecten; deze zullen eind 2011 geëvalueerd worden.

Eind 2011 ontvangt de Kamer een tweede rapportage. Voor al deze maatregelen geldt dat de effecten van de extra middelen zich ook na 2011 zullen voordoen, als gevolg van investeringen in de verbetering in de uitvoering van de schuldhulpverlening.

20

Kan de regering in kwantitatieve zin aangeven hoe de reductie van de wachtlijsten er uit ziet?

De Tweede Kamer is bij brief van 12 april 2010 (Kamerstukken II 2009/10, 24 515, nr. 185) geïnformeerd over de op 1 januari 2010 bestaande wachttijden in de schuldhulpverlening. De gemiddelde wachttijd, zo bleek uit het uitgevoerde onderzoek, was op 1 januari 2010 32 (kalenderdagen). De gemiddelde wachttijd in urgente schuldsituaties was op 1 januari 2010 5 dagen.

Uit de «Monitor tijdelijke middelen schuldhulpverlening – Tussenrapportage 2010» die op 3 december 2010 aan de Tweede Kamer is gestuurd (Kamerstukken II 2010/11, 24 515, nr. 192) blijkt dat driekwart van de in het

onderzoek opgenomen gemeenten aangeeft dat de extra middelen schuldhulpverlening (€ 130 miljoen, verdeeld over de jaren 2009, 2010 en 2011) hebben geleid tot een redelijk tot sterke daling van de wachttijden als gevolg van de inzet van deze extra middelen. Waar de wachttijden niet zijn gedaald hebben de extra middelen bijgedragen aan het voorkomen van het oplopen van de wachttijden. Voor het einde van dit jaar ontvangt de Tweede Kamer de Monitor tijdelijke middelen schuldhulpverlening – Eindrapportage. In deze eindrapportage zal opnieuw aandacht zijn voor de wachttijden schuldhulpverlening.

21

Welke maatregelen (en wanneer) gaat de regering nemen om de armoedeval te verkleinen?

Het kabinet start per 2012 met de afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon. Deze maatregel, die over een periode van 20 jaar wordt ingevoerd, sluit aan bij de afbouw van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting in de fiscaliteit. Door deze maatregel wordt voorkomen dat een paar in de bijstand meer overhoudt dan een kostwinner die een volle week werkt tegen het minimumloon. Omdat de koppeling van de bijstand met de loonontwikkeling in stand blijft, en een geleidelijk afbouwtraject is gekozen, zal naar verwachting de bijstandsuitkering blijven stijgen, maar niet sneller dan het minimumloon. Verder ziet het kabinet de armoedeval van alleenstaande ouders – een achteruitgang in besteedbaar inkomen als een alleenstaande ouder 4 dagen per week gaat werken tegen het minimumloon – als een weeffout in het huidige sociale stelsel. Zo worden mensen niet gestimuleerd om aan het werk te gaan en ontstaat een harde kern van moeilijk bemiddelbare uitkeringsgerechtigden. In het najaar 2011 zal het kabinet, in het kader van de vervolgstappen ten aanzien van de kindregelingen, een visie op een structurele oplossing voor dit probleem schetsen.

22

Wat zijn de streefwaarden voor arbeidsparticipatie voor 2011 en verder? Als deze er niet zijn, waarom zijn deze er niet?

In het beleidsprogramma van het Kabinet Balkenende IV was het streven geformuleerd om in 2016 een bruto arbeidsparticipatie van 80% te bereiken. Voor de tussenliggende jaren zijn geen streefwaarden afgesproken.

23

Wat zijn de effecten van de € 70 miljoen die zijn uitgegeven voor het actieplan Jeugdwerkloosheid?

De € 70 miljoen is in 2010 verdeeld over de regiogemeenten. Het aantal plaatsingen op baan, leerwerkbaan of stage in 2010 is 38 087 in het eerste tertaal, 34 061 in het tweede tertaal en 34 805 in het derde tertaal. Bij de vormgeving van het actieplan Jeugdwerkloosheid is ervoor gekozen de uitvoering te decentraliseren naar gemeenten.

De middelen voor de regiogemeenten worden door het Rijk verdeeld door middel van een decentralisatie-uitkering, waarover de regio's geen financiële verantwoording hoeven af te leggen aan het Rijk. Alle regio's rapporteren elk tertaal aan het Rijk door middel van een voortgangsrapportage over het aantal plaatsingen op een baan, leerbaan en stage waaraan het Actieplan een bijdrage heeft geleverd. De rapportages van de regio's vormen de basis voor de voortgangsrapportages die het Kabinet de Tweede Kamer periodiek doet toekomen. Diverse regio's hebben voor een eigen aanpak en een verschillende manier van besteding van de

middelen in de tijd gekozen. De middelen die in 2010 zijn verdeeld werken door over een langere periode. Daarom kan de relatie tussen besteding van middelen en plaatsingen niet 1 op 1 worden gelegd met bepaalde tertalen.

24

Zijn de fiscale uitgaven aan de arbeidskorting voor ouderen en aan de doorwerkbonus hoger dan begroot? Zijn de ramingen (bijv. voor de (gewijzigde) doorwerkbonus) voor de komende jaren aangepast?

In het jaarverslag is opgenomen dat de fiscale uitgaven in 2010 voor de arbeidskorting voor oudere werknemers uitkomen op 262 miljoen. Dit is 16 miljoen hoger dan geraamd bij de begroting. De fiscale uitgaven voor de doorwerkbonus komen uit op 260 miljoen. Dit is 6 miljoen hoger dan geraamd bij de begroting. Een nieuwe raming van de arbeidskorting oudere werknemers en de doorwerkbonus wordt opgenomen in de begroting 2012.

25

Kan de regering de daling van de arbeidskosten en de loonkosten in andere landen (t.o.v. Nederland) geven?

De gevraagde cijfers staan in tabel 42.5 van het jaarverslag van SZW. Dit betreft de ontwikkeling in de arbeidskosten per eenheid product in de industrie in zowel Nederland als de andere eurolanden gezamenlijk (bron CPB). De ontwikkelingen in de eurolanden afzonderlijk worden door de OESO gepubliceerd. Onderstaande tabel geeft de cijfers voor enkele landen en het gemiddelde voor alle OESO-landen (jaar-op-jaarmutaties in procenten), beide keren ten opzichte van Nederland. Een positief (negatief) getal betekent dat in het betreffende land in het betreffende jaar de loonkosten per eenheid product zijn gestegen (gedaald) ten opzichte van Nederland.

	2008	2009	2010
België	1,7	0,7	2,1
Duitsland	- 1,5	0,0	2,6
Frankrijk	0,7	-	-
Italië	0,9	- 1,4	3,0
Spanje	3,2	- 5,4	-
Denemarken	6,5	- 1,2	-
Zweden	- 1,1	1,4	1,2
VK	- 1,1	1,9	4,9
VS	- 0,8	- 7,8	-
OESO-gemiddelde	0,1	-	-

Bron: OESO

26

Hoe ziet de WIG in andere landen er uit?

Onderstaande tabel laat voor de jaren 2008 tot en met 2010 de omvang van de gemiddelde wig zien in Nederland, enkele vergelijkbare landen en het gemiddelde voor alle OESO-landen. De gemiddelde wig blijkt in Nederland iets hoger te liggen dan het OESO-gemiddelde, maar lager dan in bijvoorbeeld onze directe buurlanden.

	2008	2009	2010
Nederland	39,2	38,0	38,4
België	55,9	55,4	55,4
Duitsland	51,5	50,9	49,2
Frankrijk	49,3	49,2	49,3
Italië	46,7	46,8	46,9
Spanje	38,0	38,3	39,6
Denemarken	40,9	39,5	38,3
Zweden	44,8	43,2	42,7
VK	32,8	32,5	32,7
VS	29,1	29,6	29,7
OESO-gemiddelde	35,5	35,0	34,9

Bron: «Taxing Wages», OESO, Parijs, mei 2011.

NB De cijfers voor Nederland wijken vanwege definitieverschillen af van die in de begroting en het jaarverslag van SZW (die zijn gebaseerd op cijfers van het CPB).

27

Waarom heeft het ministerie van SZW de doelstelling van een vermindering 25% administratieve lasten niet gehaald? Wat gaat de regering er aan doen om deze alsnog te behalen?

De doelstelling van 25 % administratieve lastenvermindering voor bedrijven uit de begroting 2010 van SZW was gerelateerd aan de overeenkomstige doelstelling van de vorige kabinetsperiode. Door de val van het kabinet Balkende IV heeft een aantal maatregelen in de wetsbehandeling vertraging opgelopen, maar wordt alsnog gerealiseerd. De maatregelen staan vermeld in de brief die de minister van EL&I aan de Kamer heeft gestuurd op 7 februari (Kamerstukken II 29 515, nr. 327, 2010–2011).

28

De regering geeft aan dat door het actieplan Jeugdwerkloosheid een groot aantal jongeren is geplaatst. De regering meldt ook dat jongeren door de crisis relatief sneller ontslagen worden. Veel jongeren waren dus werkloos. Ligt het daarom niet meer voor de hand dat deze werknemers ook zonder het Actieplan Jeugdwerkloosheid aan de slag waren gekomen?

De resultaten van de regio's vertonen een stabiel positief beeld:

- Sinds de start van het Actieplan in september 2009, zijn eind 2010 bijna 137 000 jongeren zonder startkwalificatie geplaatst op een baan, leerwerkbaan of stage.
- Uit de definitieve resultaten van het School Ex programma, blijkt dat dit programma ook in 2010 weer succesvol is geweest. In 2010 hebben, net als in 2009, weer meer dan de beoogde 10 000 jongeren na het behalen van hun mbo-diploma ervoor gekozen om een jaar langer op school te blijven.
- In het eerste kwartaal van 2011 is het aantal leerbedrijven verder gegroeid naar ca 223 000. Daarmee is sprake van een groei van ruim 10% sinds het begin van de economische crisis.

Hiermee heeft het Actieplan Jeugdwerkloosheid een belangrijke bijdrage geleverd aan de daling van de jeugdwerkloosheid in Nederland in het afgelopen jaar. De jeugdwerkloosheid daalt aanmerkelijk sneller dan de algemene werkloosheid en blijft tot de laagste behoren in de EU. Het Actieplan is uiteraard één van de maatregelen van de regering voor de bestrijding van jeugdwerkloosheid. In die zin is het niet mogelijk een eenduidige relatie tussen de ontwikkelingen van de werkloosheid en de inzet van het Actieplan te leggen.

29

Hoeveel mensen hebben (uitgesplitst naar leeftijd) gebruik gemaakt van de doorwerkbonus?

Er zijn circa 215 duizend mensen die gebruik maken van de doorwerkbonus. Er is onvoldoende informatie beschikbaar om een uitsplitsing naar leeftijd te maken.

30

Het aantal bedrijven dat zich niet aan de regels houdt (overtreding WAV) blijft constant. Wat gaat de regering doen om deze trend te laten dalen?

Het kabinet heeft in de brief Aanpak fraude van 10 maart 2011 maatregelen aangekondigd om fraude steviger aan te pakken (Kamerstukken II, 17 050, nr. 403, 2010–2011).

- De boetes voor overtredingen van de Wav en de WML worden verhoogd. Aan bedrijven wordt bij de tweede overtreding naast de boete een preventieve last onder dwangsom opgelegd of wordt stillegging van werkzaamheden in het vooruitzicht gesteld. Bij een derde overtreding volgt stillegging van het werk of het innen van die dwangsom. De inspectie richt zich op basis van een risicoanalyse op bedrijven waar een hoog risico op wetsovertreding bestaat. Hierbij wordt samengewerkt met andere toezichthouders en worden meer gegevens uitgewisseld.
- De Inspectie hanteert een preventieve, bestuurlijke en strafrechtelijke aanpak.
- De Inspectie geeft voorlichting aan werkgeversorganisaties en individuele werkgevers over het werken met buitenlandse arbeidskrachten. De Inspectie werkt mee aan de SZW voorlichtingscampagne «voorkom problemen, weet hoe het zit».
- In het kader van de preventieve aanpak onderhoudt de Inspectie contact met diverse brancheorganisaties over de inspectieresultaten en de inzet van de branches zelf.
- Daar waar het vermoeden van grootschalige fraude en georganiseerde criminaliteit bestaat volgt een strafrechtelijke aanpak.

Het kabinet verwacht dat met deze maatregelen het nalevingsniveau onder de bedrijven omhoog zal gaan.

31

Welke cijfers zijn er beschikbaar over arbeidsallocatie van mensen tussen 55 en 65 jaar ten opzichte van andere leeftijdsgroepen? Wisselen zij vaak van baan of zitten zij gevangen in een 'gouden kooi'? Kunnen hierover kengetallen worden opgenomen in volgende begrotingen en jaarverslagen?

Er zijn verschillende cijfers die iets zeggen over de arbeidsmobiliteit van ouderen. Eén daarvan is te kijken naar het aantal mensen met een baanduur korter dan 1 jaar. Uit cijfers van de OESO blijkt dat arbeidsmobiliteit in Nederland sterk afneemt met leeftijd en over de hele levensloop laag is ten opzichte van andere landen. Om de arbeidsmarktsituatie van ouderen in beeld te brengen wordt de netto participatie van ouderen als kengetal opgenomen in de begroting. Verdere uitbreiding van het aantal kengetallen ligt niet voor de hand.

32

Waarom heeft het handhavingsbudget te maken met onderuitputting? Handhaving is volgens de regering een speerpunt. Is de regering voornemens om dit in de toekomst niet meer te laten plaatsvinden?

Het handavingsbudget op artikel 43 waarnaar wordt verwezen heeft betrekking op specifieke projecten. In 2010 is dit budget niet volledig uitgeput. Aangezien handhaving voor de regering een speerpunt is, is hiervoor in 2011 op artikel 43 een budget gereserveerd voor een bedrag van € 393 000. Naar verwachting zal dit budget volledig worden benut. Het totale handavingsbudget op alle artikelen in de SZW begroting 2011 bedraagt € 16,8 mln.

33

Hoe vaak is het verzoek tot algemeenverbindendverklaring van cao's afgewezen? Op basis van welke gronden vonden afwijzingen plaats?

Verzoeken tot algemeen verbindend verklaring van cao-bepalingen kunnen worden afgewezen als niet is voldaan aan het meerderheidsvereiste, als er bijvoorbeeld sprake is van strijdigheid met het recht of wanneer er sprake is van een te grote benadeling van de rechtmatige belangen van derden. Er zijn in 2010 geen integrale verzoeken tot algemeenverbindendverklaring afgewezen. Wel zijn cao-bepalingen niet algemeen verbindend verklaard, onder andere wegens strijdigheid met het recht of beleid.

34

Wat vindt de regering van de ontwikkeling dat het aantal bedrijfstak-cao's dalende is?

De regering heeft daar geen opvatting over. Sociale partners zijn zelf verantwoordelijk voor het gebruik van het aangeboden cao-instrumentarium. Zij hebben de mogelijkheid om een bedrijfstak- of een ondernemings-cao af te sluiten. In de praktijk blijkt dat zowel het aantal bedrijfstak-cao's als het aantal ondernemings-cao's door de jaren heen varieert.

35

Wat zijn de te verwachten kosten die samenhangen met de introductie van het betaald vaderverlof van 2 weken?

De uitkeringslasten komen naar verwachting op ongeveer 225 miljoen euro. Daarnaast worden uitvoeringskosten verwacht van circa 15 miljoen euro.

36

Wat verklaart de enorme toename van het ouderschapsverlof tussen 2008 en 2009?

Het hogere aantal wordt veroorzaakt door twee factoren:

- Tot 2009 wordt het aantal personen gepresenteerd dat in het betreffende jaar met ouderschapsverlof startte. Vanaf 2009 wordt het aantal personen vermeld dat in een jaar ouderschapsverlof heeft opgenomen. Dat zijn zowel degenen die in dat jaar voor het eerst ouderschapsverlof hebben opgenomen als degenen die daarmee in een eerder jaar gestart zijn en van wie dat verlof nog steeds loopt.
- Daarnaast kan een rol spelen dat per 1 januari 2009 het ouderschapsverlof is verlengd van 13 naar 26 weken. Het is mogelijk dat ouders in 2008 minder vaak met ouderschapsverlof zijn gestart om gebruik te kunnen maken van het verlengde recht per 2009.

37

Welk bedrag is gemoeid met het aantal actieve deelnemers dat gebruik maakt van de levensloop?

De werknemers die deelnemen aan de levensloopregeling hebben in 2010 in totaal circa 900 miljoen euro ingelegd. Daarmee is een derving van belastinginkomsten gemoeid van circa € 400 mln in 2010. Vanwege de omkeerregeling die geldt voor de levensloopregeling is er sprake van belastingderving door inleg in de regeling en zal er op het moment dat de deelnemers het levenslooptegoed opnemen later sprake zijn van extra belastinginkomsten.

38

Wat is de verwachting van het gebruik van de vitaliteitsregeling? Welke kosten zijn daarmee gemoeid?

De kosten van de vitaliteitsregeling hangen samen met de uiteindelijke vormgeving. De vormgeving van de vitaliteitsregeling is nog in ontwikkeling. Zoals toegezegd zal de Kamer voor de zomer worden geïnformeerd over de vormgeving van de vitaliteitsregeling.

39

Wat gaat de regering doen om arbeidsmarktdiscriminatie in de toekomst te voorkomen?

Het is de taak van de overheid te zorgen voor adequate wetgeving en voor toegankelijke instanties om, waar nodig, rechten en plichten af te dwingen. Daartoe bestaat op landelijk niveau de Commissie gelijke behandeling. Op lokaal niveau zijn er antidiscriminatievoorzieningen, waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn. Verder zijn de werkgevers op grond van de Arbeidsomstandighedenwet sinds 2009 verplicht beleid te voeren ter voorkoming van discriminatie. Door de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Veiligheid en Justitie wordt gewerkt aan de aanscherping van het actieprogramma bestrijding van discriminatie.

40

Hoe verhoudt het percentage van werknemers dat aanpassingen aan de werkplek nodig acht zich tot het percentage werknemers dat op basis van bijvoorbeeld de (arbo)arts aanpassingen van de werkplek nodig heeft?

Deze gegevens zijn niet beschikbaar.

41

Hoe hebben de sociale partners gereageerd op de oproep van de regering tot uitbreiding van het aantal arbocatalogi? Gaan zij concrete stappen zetten?

Op deze oproep is positief gereageerd. Sociale partners hebben een voorstel ontwikkeld om decentrale organisaties te stimuleren nieuwe catalogi te ontwikkelen. Over dit voorstel vindt momenteel overleg plaats met SZW.

42

Kan de regering aangeven hoe Nederland scoort in vergelijking met andere Europese landen met betrekking tot het verzuimpercentage?

Over de vergelijking van Nederland met andere Europese landen bestaan cijfers van de European Working Conditions Survey (EWCS) van de European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions in Dublin, voor de 15 lidstaten van de EU. De momenteel bekende cijfers zijn uit 2005.

Land	Verzuimpercentage deeltijdgecorrigeerd (onder alle werknemers)
Nederland	4,3
België	3,6
Finland	3,3
Zweden	3,1
Denemarken	2,9
Frankrijk	2,6
Portugal	2,5
Luxemburg	2,1
Italië	2,1
VK	1,9
Ierland	1,8
Spanje	1,7
Oostenrijk	1,6
Duitsland	1,5
Griekenland	1,2
Totaal	2,2

In de vergelijking blijkt dat Nederland het slechtste scoort van de 15 lidstaten vòòr de uitbreiding van de EU in 2004. De verklaring hiervoor is complex vanwege verschillen in samenstelling van de beroepsbevolking. Een groot deel van de verschillen kan verklaard worden doordat in Nederland en Scandinavië (waar het verzuimpercentage ook bovengemiddeld is) relatief veel mensen met gezondheidsbeperkingen deelnemen aan het arbeidsproces. In Nederland is het verzuim van werknemers met chronische aandoeningen 7,4%, bij werknemers zonder dergelijke aandoeningen is dit 2,8%.

Overigens is het verzuimpercentage sinds de jaren 70 (10%) duidelijk gedaald. Dit komt door meer aandacht voor arbeidsomstandigheden en diverse wettelijke ingrepen als de Wet terugdringing ziekteverzuim 1994), de Wet uitbreiding loondoorbetaling bij ziekte (1996) en de Wet verbetering poortwachter (2002).

43

Wat is het effect van de overboeking van € 2,1 miljoen naar het Actieplan Arbeidsveiligheid? Wat zijn de doelstellingen van het Actieplan Arbeidsveiligheid?

Het Actieplan Arbeidsveiligheid richt zich op het voorkomen van arbeidsongevallen door concrete acties op het gebied van cultuur- en gedragsinterventies op de werkvloer. Doelstelling van het plan is een reductie van 25% van het aantal arbeidsongevallen in de periode 2010 tot en met 2012 bij de bedrijven waarop het plan zich richt. In dit kader zijn uit dit budget opdrachten verstrekt om arbeidsveiligheidsstrategieën gericht op gedrag- en cultuurverandering bij branches en bedrijven te ondersteunen.

44

Uit het enorme verschil tussen de naleving van de zorgplicht van de Arbowet bij de eerste en de hercontrole blijkt dat een groot deel van de organisaties de zaken pas helemaal op orde heeft als er een controle is geweest. Dat kan te laat zijn. Wat gaat de regering er aan doen om het percentage bij de eerste controle fors omhoog te brengen?

De risicoinventarisatie en -evaluatie (RI&E) is een onderdeel van de zorgplicht. In 2011 is de regelgeving vereenvoudigd voor bedrijven met minder dan 25 werknemers. Zij hoeven geen arbodienst meer in te schakelen voor het toetsen van hun RI&E als zij gebruik maken van een getoetste branche RI&E. De sociale partners promoten daarom de toepassing van hun branche RI&E.

De Arbeidsinspectie controleert deze nieuwe verplichting bij inspecties bij bedrijven met minder dan 25 werknemers. Ook in de arbocatalogi van sociale partners wordt vaak aandacht besteed aan de zorgverplichtingen. In het kader van de sectoraanpak van de Arbeidsinspectie wordt bovendien in een aantal prioritaire sectoren een mix aan instrumenten ingezet om vooruitlopend op inspecties in de sector duidelijk te maken wat belangrijke risico's of thema's zijn waar de Inspectie naar kijkt en waarvan wordt verwacht dat deze bij Inspecties in orde zijn. In combinatie met de dreiging van hoge(re) boetes bij niet-naleven, zoals opgenomen in de brief van 10 maart 2011 over de aanscherping van de fraudeaanpak (Kamerstukken II, 17 050, nr. 403, 2010–2011) en de inzet op de rol van brancheorganisaties en sociale partners, mag in deze sectoren een betere naleving worden verwacht. De notoire niet-nalevers worden blijvend gecontroleerd tot het moment dat er een structureel betere naleving is bewerkstelligd.

45

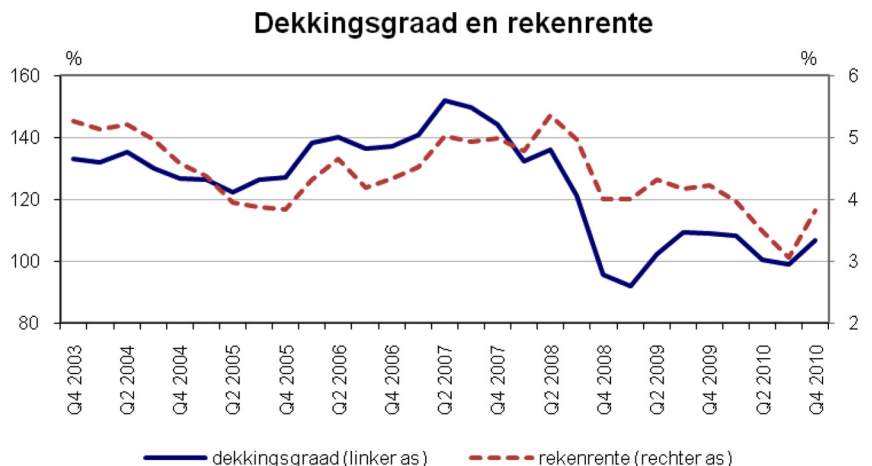
Wat is er bekend over de pensioenopbouw van zzp'ers? Loopt er onderzoek om dit beter in kaart te brengen?

Het EIM onderzoek 'Pensioen van ondernemers: hoe ondernemers hun pensioen regelen' uit 2006 laat zien dat circa de helft van de zelfstandig ondernemers geen pensioen opbouwt. Thans wordt nader onderzoek gedaan naar de oorzaken voor de beperkte pensioenopbouw voor zzp'ers. De Kamer zal over de uitkomsten in het najaar van 2011 worden geïnformeerd.

46

Kan de regering een overzicht geven van de fluctuaties van de dekkingsgraad van de afgelopen jaren (mogelijk in relatie met de rente)?

Onderstaande figuur toont de ontwikkeling van de dekkingsgraad van het gemiddelde pensioenfonds aan het einde van een kwartaal in relatie tot de rente die de fondsen dan moeten hanteren bij het waarderen van hun toekomstige verplichtingen. De getoonde rekenrente is gelijk aan het maximum van de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB.

47

Welke invloed heeft het verlagen van de parameters gehad op de dekkingsgraden?

De lagere parameters waartoe in 2010 is besloten, hebben geen invloed op de dekkingsgraden. De parameters leggen grenswaarden op aan de

rendementen die pensioenfondsen in de toekomst mogen verwachten. Deze verwachtingen spelen bijvoorbeeld een rol in herstelplannen en bepalen het daarin verwachte verloop van de dekkingsgraden.

48

Hoeveel fondsen verkeerden eind 2010 onder de 105% dekkingsgraad?

Ultimo 2010 hadden 156 pensioenfondsen een dekkingsgraad van minder dan 105%. In het eerste kwartaal van 2011 is dit aantal gedaald naar 94.

49

Hoe groot is het reservetekort van de pensioenfondsen gezamenlijk uitgedrukt in miljard euro?

Het reservetekort bedroeg ultimo 2010 in totaal 102 miljard euro. Aan het einde van het eerste kwartaal 2011 was dit tekort gedaald tot 69 miljard euro.

50

Wat is het gemiddelde pensioen dat wordt opgebouwd door een werknemer?

Het gemiddeld te bereiken pensioen dat wordt opgebouwd door personen in de leeftijd van 15 tot 65 jaar was in 2008 gelijk aan circa 20 000 euro. Voor circa de helft bestaat dit te bereiken pensioen uit AOW-aanspraken. De andere helft betreft arbeidsgerelateerde pensioenen (zie Pensioenaansprakenstatistiek: Geld van nu voor later, CBS, 2010, p. 26).

51

Hoeveel mensen hebben te maken met een pensioengat? Is er beleid gericht om dit probleem kenbaar te maken en/of op te lossen?

Een pensioengat of pensioentekort ontstaat als er geen volledig pensioen wordt opgebouwd. De pensioenopbouw hangt bijvoorbeeld af van het aantal opbouwjaren of de kenmerken van de pensioenregelingen. Vaak wordt gemikt op een pensioenresultaat van 70% van het laatstverdiende loon. Er is echter geen «norm» voor de hoogte van het aanvullend pensioen. Het is mogelijk dat mensen geen aanvullend pensioen opbouwen; er geldt namelijk geen pensioenplicht. Of mensen een «pensioengat» ervaren, is een individuele aangelegenheid. De overheid stimuleert het opbouwen van een aanvullend pensioen, onder meer door fiscale facilitering en de verplichtstelling (afspraken over één pensioenregeling voor de gehele bedrijfstak), maar voert geen beleid ten aanzien van een bepaalde hoogte van het pensioen.

52

Hoeveel procent van de Wajongers is aan het werk? Hoeveel procent van de Wajongers werkt bij een reguliere werkgever?

Eind juni 2010 was 24,6 procent van de Wajongers aan het werk. 11,6 procent was op dat moment werkend bij een reguliere werkgever en 12,9 procent was werkend in de Wsw. Deze informatie is afkomstig uit UWV Kennisverslag 2011-I.

53

Hoeveel procent van de Wajongers stroomt per jaar uit naar een baan?

De uitstroom naar werk zal in de per 1 januari 2010 gewijzigde Wajongeregeling in aanvang nog niet groot zijn. Het vinden van werk kost tijd en uitstroom is pas daadwerkelijk mogelijk na een jaar participatie. In 2010

waren 239 Wajongers (0,1 procent van het totaal aantal Wajongers) uitgestroomd als gevolg van herstel / herbeoordeling. Dit is niet per definitie uitstroom naar een baan, maar gaat daar meestal wel mee gepaard. Van de Wajongers die eind juni 2009 bij een reguliere werkgever werkten was 1% een jaar later uitgestroomd uit de Wajong (UWV Kennisverslag 2011-I). In de tweede Wajongmonitor die medio dit jaar wordt verwacht zal informatie staan die betrekking heeft op heel 2010.

54

Hoe lang zitten personen gemiddeld in de WWB?

De verblijfsduur in de WWB bedraagt ultimo eerste kwartaal 2011 gemiddeld 5 jaar en 9 maanden. Dit is het gewogen gemiddelde van personen die één kwartaal in de WWB zitten tot personen die er al meerdere jaren in zitten. Onderstaande tabel geeft inzicht in de verdeling van het WWB-bestand naar verblijfsduur.

Tabel 1: WWB-bestand naar verblijfsduur eerste kwartaal 2011.

Duur	< 1 jaar	1–2 jaar	2–4 jaar	4–6 jaar	6–8 jaar	>8jaar	Totaal
Aantallen	89 270	47 835	45 275	27 185	20 800	84 165	314 530

55

Hoeveel procent van de WWB-ers is ontzien van de verplichting tot arbeidsinspanning in de WWB?

De meest recente gegevens hierover (Divosa monitor 2011-deel 1) laten zien dat in 2010 29 procent van het bestand een vrijstelling van de arbeidsplicht heeft.

56

Hoeveel procent van de mensen die na 1 jaar in de WW zitten, zitten daar na jaar 2 en jaar 3 nog steeds in?

Van de groep mensen die na 1 jaar nog in de WW zitten, zit na 2 jaar nog gemiddeld 37% in de WW en na 3 jaar gemiddeld nog 13%.

57

Kan de regering meer uitleg geven over de extra uitgaven van € 100 miljoen vanwege het "onwerkbaar weer"? Wat wordt daarmee bedoeld? In hoeverre kennen andere landen een dergelijke maatregel?

Op grond van artikel 18 WW hebben werknemers die werkloos zijn als gevolg van o.a. vorst en sneeuw, recht op uitkering voor de duur van de periode van onwerkbaar weer. Doel van de regeling is onnodig ontslag te voorkomen, door werknemers die tijdelijk in verband met het weer niet kunnen werken, zo nodig voor WW in aanmerking te laten komen. Vanwege de zeer koude winter in de eerste maanden en in december van 2010, hebben relatief veel bedrijven voor hun werknemers WW aangevraagd in verband met onwerkbaar weer. Sommige sectoren (zoals de bouw) hebben (eenmalig) de CAO opengebroken, opdat ook de aangesloten bedrijven gebruik konden maken van onwerkbaar weer WW. Hiermee zijn extra uitgaven van € 100 mln gemeoid. Duitsland kent Saison-Kurzarbeitergeld, als onderdeel van de Kurzarbeit regeling. Sommige landen kennen calamiteitenfondsen die al dan niet beperkt (tot een bepaald maximum bedrag) uitkeren of een soort subsidie verlenen. Daarbij geldt dat de definitie van « onwerkbaar weer» niet overal hetzelfde is.

In het algemeen bestaat de mogelijkheid voor werkgevers om werknemers – vanwege onwerkbaar weer – te ontslaan. Dan zijn de regelingen inzake werkloosheid in die lidstaten van toepassing.

58

Kan de regering de relatie aangeven tussen de economische crisis en de instroom in de ZW?

Met name de instroom door de vangnetgroepen uitzendkrachten en zieke werklozen wordt beïnvloed door de economische crisis. Deze vangnetgroepen bewegen mee met de achterliggende populaties. Het aantal uitzendkrachten is afgenomen door de economische crisis en het aantal werklozen is toegenomen. Dit vertaalt zich naar de omvang van deze vangnetgroepen in de Ziektewet.

59

Wat gaat de regering er aan doen om de kans dat 55+ers de WW instromen te verkleinen? Wat gaat de regering doen om deze groep weer aan het werk te krijgen?

De indicator Instroomkans geeft de verhouding weer van de instroomkans in de WW van mensen van 55 jaar en ouder ten opzichte van de gemiddelde instroomkans voor de totale populatie. Het streven is de instroomkans van mensen van 55 jaar en ouder niet hoger te laten oplopen dan de gemiddelde instroomkans in de WW. In 2010 was de instroomkans van ouderen niet hoger en zelfs aanzienlijk lager dan gemiddeld (in verband met de relatief hoge instroomkans van jongeren als gevolg van de slechte conjunctuur).

Ouderen stromen relatief niet vaker in de WW dan gemiddeld. Als zij echter een WW-uitkering hebben gekregen, is de kans op werkherhervatting lager dan voor jongere werklozen. Oudere WW'ers lopen het risico langdurig van een uitkering afhankelijk te zijn. Na 1 jaar WW is alle arbeid passend. Langdurig werklozen kunnen in aanmerking komen voor een passend werkaanbod van UWV, waarbij werklozen direct gekoppeld worden aan een vacature bij een werkgever. Voor langdurig werklozen geldt ook dat de inkomsten die zij verdienen verrekend worden met de uitkering, in plaats van de gewerkte uren, zodat werkherhervatting altijd loont.

Het kabinet heeft afspraken gemaakt met sociale partners over de duurzame inzetbaarheid van werkenden, mede in relatie tot de verhoging van de pensioenleeftijd en de ouderenparticipatie. Voor de zomer ontvangt de Tweede Kamer de kabinetsvisie duurzame inzetbaarheid.

60

Kan de regering de arbeidsparticipatie van mensen in de WIA aangeven in de groepen 35-%, 35–80% en 80+% arbeidsongeschikt?

Uit de WIA-evaluatie blijkt dat ultimo 2009 het percentage werkenden, gedefinieerd als «het hebben van inkomsten uit een dienstverband» voor 35-minners 48% was.

Van de groepen 35–80 en 80–100% arbeidsongeschikt in de WGA werkte respectievelijk 54% en 15%. Van de IVA-gerechtigden werkte 9%.

61

Op pagina 75 staan de kengetallen operationele doelstelling 2 weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat de instroom in uitkeringen IVA en WGA significant is gestegen, zeker in vergelijking tot de jaren ervoor. Kan de regering hier de oorzaak van geven?

De instroom in de WIA ligt met 36 duizend personen in 2010 op een veel lager niveau dan de WAO-instroom, die rond de eeuwwisseling op ongeveer honderdduizend lag. Door hervormingen in de aanloop naar de WIA is de instroom reeds sterk teruggebracht. Bij invoering van de WIA in 2006 zakte de instroom naar een historisch laag niveau van minder dan 25 duizend personen. Sindsdien loopt de instroom weer op, met name in 2009 en 2010.

Momenteel wordt een analyse verricht naar de oorzaken van de instroomstijging tussen 2006 en 2010 in de IVA en WGA. Een deel van de stijging valt toe te wijzen aan verklaarbare ingroei-effecten na overgang van WAO naar WIA. Daarnaast is de stijging van de instroom vanuit het vangnet heel opvallend. Met name zieke flexwerkers verblijven gemiddeld genomen langer in het vangnet en stromen in grotere getalen de WIA in.

62

Waarom is er sprake van een groeiende instroomkans de afgelopen jaren?

De groeiende instroomkans hangt samen met de gestegen WIA-instroom. De gezamenlijke WAO- en WIA-instroom stijgt en derhalve stijgt de instroomkans ook.

63

Hoe hoog is het percentage jonggehandicapten in Nederland in vergelijking met andere landen? Kan de regering een overzicht geven van andere landen?

Er is in Europa nauwelijks wet- en regelgeving ten aanzien van de inkomensvoorziening en arbeidstoeleiding voor jonggehandicapten. Er is in de Europese landen geen uitkering die vergelijkbaar is met de Wajong. Dit maakt dat er in deze landen ook geen goed vergelijkbare registratie is van jonggehandicapten in de zin van de Nederlandse Wajong.

Op basis van het summiere onderzoek dat tot nu toe is gedaan naar de situatie van jonggehandicapten in Europa komt het beeld naar voren dat in sommige, maar niet alle, landen van Europa de stijging van het aantal psychische ziektebeelden, zoals die zich in Nederland voordoet, wordt herkend en als een probleem wordt ervaren.

Op initiatief van Nederland verricht Eurofound, het agentschap van de EU voor 'living and working conditions', momenteel onderzoek naar de 'Wajong-problematiek internationaal'. Begin 2012 worden elf landenstudies en een consoliderend rapport opgeleverd.

64

Wanneer kan de regering aangeven wat het effect van de nieuwe Wajong is?

Uiterlijk op 1 juli 2011 ontvangt de TK, zoals eerder is toegezegd, de vervolgmonitor-rapportage Wajong. Deze tweede Wajongmonitor zal ingaan op de ontwikkelingen in de Wajong over 2010.

65

Hoeveel Wajongers werken in de sociale werkvoorziening?

Eind juni 2010 werkte 25,6 duizend Wajongers in de Wsw. Dit is 12,9 procent van de Wajongers. Deze informatie is afkomstig uit UWV Kennisverslag 2011-I. Zie ook het antwoord op vraag 52.

66

Wat is de effectiviteit van de € 130 miljoen dat beschikbaar is gesteld voor de schuldhulpverlening?

Het pakket maatregelen voor schuldhulpverlening in verband met de economische crisis betreft een viertal onderdelen, lopend van 2009 tot 2011:

- Informatievoorziening en actieve verwijzing op de Werkpleinen (€ 5 mln)
- Opvang extra beroep op schuldhulpverlening door gemeenten (€ 110 mln)
- Ondersteuning gemeenten bij verbetering effectiviteit (€ 10 mln)
- Motie Ortega-Martijn, bevorderen werk vrijwilligers in de schuldhulpverlening (Kamerstukken II, 2009/2010, 24 515, nr. 166) (€ 5 mln).

Over de besteding van deze middelen is op 3 december aan de Tweede Kamer gerapporteerd (Kamerstukken II, 2010/2011, 24 515, nr. 192).

Daaruit kwam het volgende beeld naar voren (zie ook vraag 19):

- Werkpleinen: de middelen zijn ingezet voor communicatie en voorlichting aan cliënten en training van de werkcoaches.
- Extra opvang gemeenten: met de extra middelen zijn de wachttijden redelijk tot sterk gedaald, dan wel niet verder opgelopen; daarnaast hebben de meeste gemeenten de middelen ook ingezet voor vergroting van de toegankelijkheid en verbetering van de kwaliteit.
- Verbetering effectiviteit: in 2010 is een start gemaakt met de opzet van een ondersteuningsprogramma, dat zijn beslag krijgt in 2011.
- Vrijwilligers schuldhulpverlening: in 2010 is een start gemaakt met een tiental landelijke projecten; deze zullen eind 2011 geëvalueerd worden.

Eind 2011 ontvangt de Kamer een tweede rapportage. Voor al deze maatregelen geldt dat de effecten van de extra middelen zich ook na 2011 zullen voordoen, als gevolg van investeringen in de verbetering in de uitvoering van de schuldhulpverlening.

67

Wat is er bekend over de budgettaire risico's op gemeentelijke begrotingen als gevolg van de verantwoordelijkheid voor het WWB-budget? Wat is er bekend over de vraag of gemeentelijke begrotingen extra budgettaire risico's kunnen opvangen, bijvoorbeeld als gevolg van overheveling van budgetten in verband met de wet werken naar vermogen?

De financieringssystematiek van de WWB gaat uit van budgettering om gemeenten te prikkelen tot een effectieve uitvoering van de WWB. Dit gaat onlosmakelijk gepaard met kansen en risico's voor gemeenten.

In het in 2007 gesloten bestuursakkoord hebben Rijk en VNG aanvullende afspraken gemaakt over de vaststelling van het landelijke budget (macrobudget), waarbij tevens is afgesproken dat deze gelden in voor- en tegenspoed. Met deze afspraken kregen gemeenten de kans langer te profiteren van winsten door eigen realisaties, maar tegelijk betekenden deze afspraken ook een groter risico voor gemeenten. Gebleken is dat de afspraken in 2010 ongunstig voor gemeenten hebben uitgepakt.

De budgettaire risico's voor gemeenten ten aanzien van het inkomensdeel zijn in de financieringssystematiek echter wel begrensd om te voorkomen dat een gemeente in onverantwoorde problemen kan raken. Een gemeente die incidenteel een tekort van meer dan 10% op het budget WWB inkomensdeel, of meerjarig een tekort van meer dan 2,5% heeft kan een aanvraag doen voor een incidentele danwel meerjarig aanvullende uitkering (IAU danwel MAU).

Per 2012 lopen de afspraken uit het vorige bestuursakkoord af. In het onderhandelaarsakkoord tussen Rijk en VNG was afgesproken dat per 2012 zou worden teruggekeerd naar de systematiek zoals die gold voor het bestuursakkoord van 2007, waarmee de grotere risico's van het in 2007 gesloten bestuursakkoord niet meer aan de orde zouden zijn. In het kader van de Wet werken naar vermogen was daarbij bovendien afgesproken dat bezien zou worden hoe gezorgd kan worden dat risico's

op het inkomensdeel voor gemeenten niet groeien ten opzichte van de huidige risico's bij de WWB, gegeven het groter aandeel dat de WWB/WWNV op de gemeentelijke begroting zal innemen. VNG en kabinet beraden zich op dit moment over de afspraken nu de VNG en gemeenten het onderhandelaarsakkoord niet hebben aanvaard.

68

Hoeveel mensen zijn via het UWV aan het werk geholpen?

Zoals blijkt uit tabel 47.11 hebben in het eerste half jaar van 2010 ruim 130 000 personen werk gevonden, nadat zij in het jaar daarvoor re-integratieondersteuning hebben gekregen: 99 000 via het UWV en 32 000 via de gemeenten.

69

Wat is de netto-effectiviteit en de bruto-effectiviteit van de re-integratie? Kan de regering inzichtelijk maken wat de relatie is tussen de uitgaven, activiteiten en resultaten van de ondersteuning bij re-integratie?

De bruto effectiviteit van re-integratie is weergegeven in tabel 47.6 en bedroeg in de eerste helft van 2010 54 procent. Dit betreft de uitstroom naar regulier werk binnen 24 maanden na start re-integratieondersteuning gericht op regulier werk.

Het vaststellen van de netto effectiviteit vergt separaat onderzoek. Zoals de Tweede Kamer begin dit jaar is gemeld wordt dit jaar gestart met de uitvoering van een experiment dat meer inzicht moet bieden in de toegevoegde waarde van activiteiten op het terrein van re-integratie en de uitstroom naar werk en het causale verband hiertussen (Tweede Kamer, 28 719, nr. 76).

Voor de WW en AG-regelingen is de beschikbare informatie met betrekking tot de uitgaven, activiteiten en resultaten op het terrein van re-integratieondersteuning weergegeven in de tabellen 47.7 t/m 47.9. Voor het gemeentelijke domein is deze informatie niet beschikbaar, vanwege met name de diversiteit in gemeentelijke administraties.

70

Wat is de netto-effectiviteit en de bruto-effectiviteit van de re-integratie van de Wajong? Kan de regering inzichtelijk maken wat de relatie is tussen de uitgaven, activiteiten en resultaten van de ondersteuning bij re-integratie van Wajongers?

Bij de effectiviteit van re-integratie gaat het erom dat re-integratie-inspanningen worden ingezet voor personen die deze ondersteuning het hardst nodig hebben. Dit is bij een groot deel van de jonggehandicapten het geval. Het plaatsingspercentage naar werk (ofwel de bruto effectiviteit) bedroeg volgens cijfers van het UWV voor Wajongers in 2010 41 procent en in 2009 43 procent. Voorts blijkt uit de eerste Wajongmonitor dat van de Wajongeren eind 2009 bijna 48 000 werkt, waarvan een groeiend deel bij een reguliere werkgever. Deze trend zet zich door. Medio dit jaar wordt de tweede Wajongmonitor van UWV verwacht. Hierin zal een eerste beeld worden gegeven van de re-integratie en participatie onder de nieuwe Wajong (vanaf 2010).

Tabel 47.8 in het jaarverslag laat de relatie zien tussen het aantal gestarte trajecten voor mensen met een uitkering in het kader van de WAO, WIA, WAZ of Wajong in een bepaald jaar en de daarmee gemoeide uitgaven in het startjaar en, waar van toepassing, separaat ook het jaar daarna. Een nadere uitsplitsing valt vooralsnog niet te geven.

Voor het vaststellen van de netto effectiviteit (activiteiten op het terrein van re-integratie, waarvan het causaal verband naar uitstroom naar werk kan worden vastgesteld) is separaat onderzoek nodig, aangezien deze

informatie niet zonder meer uit de bestaande administratieve gegevens is te halen.

71

Wat is er bekend over de effectiviteit van jobcoaches?

In het kader van het experiment naar de netto effectiviteit (zie vraag 69) is de jobcoach een van de te onderzoeken re-integratiemaatregelen.

72

De regering geeft aan dat het re-integratiebudget niet gericht is op diegenen die het op eigen kracht kunnen. Uit onderzoek van het RWI blijkt dat het UWV 95% van de mensen in de eerste zes maanden van de WW ondersteunt. Dat lijkt in tegenspraak. Kan de regering nader uiteenzetten welke groepen wel en welke groepen geen ondersteuning krijgen?

Het percentage van 95 wat betreft het aantal WW-ers dat gedurende de eerste zes maanden van de WW ondersteuning ontvangt herkent de regering niet.

De ondersteuning die het UWV biedt, kan op verschillende wijzen plaatsvinden. Voor alle cliënten is de basisdienstverlening beschikbaar, die naast inschrijving als werkzoekende ook recht geeft op toegang tot alle vormen van informatie en ondersteuning via b.v. de website www.werk.nl. Ook kan gebruik worden gemaakt van hulp bij solliciteren, zoals o.a. het maken van een brief en cv, het voeren van een sollicitatiegesprek e.d. Een intensievere vorm van dienstverlening betreft de inzet van de werkcoach. Tenslotte kunnen re-integratietrajecten worden ingekocht en ingezet. Met het UWV is afgesproken beide laatste intensievere vormen van dienstverlening na 9 maanden werkloosheid in te zetten (tenzij duidelijk is dat een eerdere inzet noodzakelijk is), aangezien veel personen in de WW gedurende de eerste maanden erin slagen op eigen kracht werk te vinden. Deze selectieve inzet blijkt ook uit het feit dat circa 20 procent van de WW-ers een re-integratietraject volgt. Tijdens de economische crisis die zich met name vanaf 2009 begon te manifesteren is van deze lijn afgeweken, doordat met het oprichten van mobiliteitscentra is getracht veel met ontslag bedreigde werknemers van werk naar werk te bemiddelen.

73

Hoe wordt bepaald wat de afstand tot de arbeidsmarkt is? Welke criteria worden daarvoor gebruikt?

Het oordeel van de werkcoach of re-integratieconsulent is bepalend voor wat betreft de inschatting van de afstand tot de arbeidsmarkt. Naast eigen opleiding en ervaring kan gebruik worden gemaakt van profiling en diagnose instrumenten. De eerste categorie instrumenten beoogt bij de intake vast te stellen of iemand ondersteuning nodig heeft. De tweede categorie probeert vast te stellen in welke vorm dit het best kan plaatsvinden. UWV en het overgrote deel van de gemeenten maakt zowel van profiling als diagnose instrumenten gebruik (zie D.R. Kemper e.a., *Naar de methodische diagnose*, onderzoek uitgevoerd door Research voor Beleid i.o.v. de Raad voor Werk en Inkomen, juni 2009).

74

Wat zijn de kwetsbare groepen? Hoe worden deze geoperationaliseerd?

Kwetsbare groepen bestaan uit personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Zij worden geïdentificeerd via de in het antwoord op vraag 73 beschreven methodieken.

75

Waarom is de re-integratie niet rechtstreeks gericht op plaatsing? Is de regering voornemens om in de toekomst wel het aantal plaatsingen te meten?

Het betreft hier het onderscheid tussen trajecten en diensten. Trajecten zijn altijd gericht op plaatsing (uitstroom naar werk aaneensluitend aan het traject). Diensten zijn re-integratie interventies die bijdragen aan een betere arbeidsmarktpositie van werkzoekenden (bijvoorbeeld het afronden van een taal cursus of training) door het wegnemen van een bepaalde belemmering. De inzet hiervan wordt noodzakelijk geacht om cliënten toe te rusten voor het zoeken naar werk, maar kan niet altijd rechtstreeks worden gerelateerd aan het vinden van een specifieke baan. Gegeven deze aard van de inzet van diensten ziet het kabinet geen mogelijkheid hierover in andere vorm te rapporteren.

76

Wat verklaart het enorm gestegen aantal ww-ers dat niet geplaatst wordt? Ook in 2009 was er al sprake van een economische crisis.

Het betreft hier vooral de in 2009 gestarte trajecten, die op het moment van voltooiing in 2010 werden geconfronteerd met het dieptepunt van de economische crisis. De in 2010 gestarte trajecten laten een verbetering zien wat betreft het aantal plaatsingen tot het niveau van voor de crisis.

77

Wanneer kan de Kamer inzicht krijgen in hoeverre instrumenten hebben geleid tot een stap op de re-integratieladder?

Teneinde de uniformiteit in de geregistreerde gegevens te waarborgen, is het gebruik maken van de re-integratieposities in de Statistiek Re-integratie Gemeenten verplicht gesteld. Zoals in het *SZW-jaarverslag 2010* gemeld op pagina 97 hadden gemeenten van de op 30 juni 2010 lopende re-integratietrajecten voor 90 procent de re-integratiepositie vastgelegd. Bij de volgende halfjaarlijkse uitvraag kan deze positie met die van eind 2010 worden vergeleken. Hierover zal op zijn vroegst eind 2011 kunnen worden gerapporteerd.

78

Hoeveel mensen van de totale WSW-doelgroep zijn in staat om begeleid te werken en krijgen dit advies? Hoeveel mensen zijn dat niet?

Op dit moment krijgt ongeveer 50% van de geïndiceerden het advies begeleid werken van het UWV. In de praktijk werkt circa 5% begeleid en circa 25% op basis van individuele en groepsdetachering.

79

Hoeveel geven andere landen in vergelijking met Nederland uit aan sociale werkvoorziening (in totaal en per werkplek)?

Uit het beschikbaar onderzoek blijkt het volgende:

Uit een TNO onderzoek in opdracht van RWI uit 2003 komende de volgende gegevens naar voren. Een werkplek kostte in Nederland aan rijksbijdrage gemiddeld € 27 000. In vergelijking met andere landen is dit:

- Australië: kosten voor beschut en begeleid werk € 2 400;
- Denemarken: kosten voor beschut op sociale werkplaats € 46 800; beschut werk in regulier bedrijf € 3 800 en begeleid werk € 11 400;
- Groot Brittannië: kosten voor beschut werk € 18 500 en voor begeleid werk € 7 300;
- Oostenrijk: kosten voor beschut en begeleid werk € 4 550;

- Zweden: kosten voor beschut werk onbekend en voor begeleid werk € 2 065.

Uit een onderzoek van Academic Network of European Disability Experts (ANED) gebaseerd op Eurostat gegevens blijkt dat ten opzichte van het EU gemiddelde Nederland 8 keer meer uitgeeft aan financiële ondersteuning bij werk voor arbeidsgehandicapten (EU15 en EU27). Dit is:

- 5 keer meer dan Finland;
- 4 keer meer dan Noorwegen;
- 2½ keer meer dan Zweden;
- 61 keer meer dan Duitsland.

80

Hoeveel mensen zitten in andere landen (in vergelijking met Nederland) in een beschutte werkplek?

Uit direct beschikbare informatie uit drie landen zijn de volgende gegevens ontleend. Percentage beroepsbevolking in een beschutte werkplek:

- Nederland 1%;
- Zweden 0,63%;
- Groot Brittannië 0,08%.

81

Wat wordt bedoeld met anticumulatiebaten?

Dat is het bedrag dat vanwege loon uit Wsw-dienstverbanden wordt uitgespaard op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

82

Waaruit bestaat het bedrag dat gemoeid is met de Wet Sociale werkvoorziening? Kan de regering een nadere uitsplitsing geven?

Het bedrag van circa € 2 490 miljoen dat in 2010 begroot was voor de Wet Sociale werkvoorziening is onderverdeeld in: een budget van circa € 2 459 mln voor het realiseren van aangepaste arbeid, € 18 mln voor de stimuleringsuitkering gerealiseerde begeleid werkplekken, € 3 mln voor de Stichting Beheer Collectieve Middelen en ca. € 10 mln voor de pilots Werken naar vermogen.

83

Hoe is het bedrag per WSW-werkplek opgebouwd?

De Rijksbijdrage van € 27 000 per plek wordt uitgekeerd voor het realiseren van Wsw-plekken. Gemeenten krijgen een taakstellend aantal plekken toegewezen op basis van een objectief verdeelmodel met een bijbehorend budget. Gemeenten hebben volledige beleidsvrijheid bij de inzet van middelen. De Rijksbijdrage betreft een niet volledig dekkende bijdrage in de kosten. Daarnaast heeft het sw-bedrijf inkomsten uit eigen activiteiten en ontvangen ze van de gemeenten een bijdrage uit het gemeentefonds.

84

Wat zijn de besparingen (per jaar) die met de verhoging van de AOW-leeftijd naar 66 jaar samenhangen?

De verhoging van de AOW-leeftijd naar 66 jaar in 2020 levert een jaarlijkse besparing op AOW-uitkeringslasten op van ruim 2 miljard per jaar (ruim 1 miljard in het jaar van invoering). Van die besparing wordt ca. 35% teniet gedaan door hogere uitgaven aan andere sociale zekerheidsregelingen,

die immers ook zullen doorlopen tot 66 jaar. Deze weglek zal naar verwachting in de loop van de tijd iets afnemen.

85

Hoeveel procent van de mensen heeft een volledige AOW uitkering op het totaal aantal mensen met een AOW-uitkering? Hoeveel mensen hebben te maken met een AOW-gat?

Van alle AOW-gerechtigden heeft ca. 82% een volledige AOW-pensioen. Ca. 18% (ruim 500 000 personen) heeft een onvolledig AOW-pensioen. Meer dan de helft van deze laatste groep woont in het buitenland.

86

Waarom is er sprake van een opwaartse trend bij het aantal geconstateerde overtredingen? Wat gaat de regering daar aan doen?

De stijging van het aantal geconstateerde overtredingen onder cliënten van de Toeslagenwet (TW) is deels te verklaren uit de groei die valt waar te nemen van het aantal personen dat een uitkering krijgt op grond van één van de sociale zekerheidswetten, voornamelijk de WW. Daarnaast kan de groei worden verklaard uit de verbetering van de controletechniek die meer waarnemingen oplevert: er zijn nieuwe bestandsvergelijkingen opgezet met de fiscus, de SVB en UWV Gegevensdiensten, onder meer om fraude met de Toeslagenwet (TW) op te sporen. Hiervan wordt verslag gedaan in de jaarlijkse Integrale Rapportage Handhaving die telkens voor Prinsjesdag wordt gepubliceerd. De aanpak van overtreders zal deel uitmaken van het programma dat opgesteld is om de taakstelling van € 180 mln fraudebestrijding te realiseren.

87

Op pagina 113 staat vermeld dat de uitkeringslasten van de TOG hoger zijn uitgekomen dan in 2009 en dat ze hoger zijn dan verwacht. Hoe wordt dit gat in de begroting gedekt?

Doordat de besparing als gevolg van aanscherping van de TOG indicatiestelling pas vanaf 2011 optreedt, is een beperkt besparingsverlies ontstaan (€ 5 mln in 2010). De begrotingsregels schrijven voor dat dergelijke begrotingsmutaties in het geheel van alle positieve en negatieve bijstellingen bekeken moet worden. Dat betekent dat niet iedere tegenvaller of besparingsbijstelling specifiek van dekking voorzien wordt. In het beleidsverslag (pagina 18–19) is vermeld welke maatregelen dit kabinet heeft genomen om de begroting van SZW sluitend te krijgen. Hiermee is het totaal van alle positieve en negatieve bijstellingen gedekt.

88

Waarom was het nodig dat er een afrekening van eerdere jaren heeft plaatsgevonden? Waarom is dit niet eerder gedaan? Is het gat nu gedicht? Zijn vergelijkbare transacties in de toekomst weer te verwachten?

De totale belasting- en premieopbrengst in de 1e en 2e schijf wordt gedurende het jaar verdeeld over de sociale fondsen en de schatkist volgens een vooraf geraamde verdeelsleutel. Twee jaar na dato vindt op basis van realisatiecijfers een afrekening plaats van de gecombineerde opbrengst loonbelasting en premies volksverzekeringen. Vier jaar na dato vindt op basis van realisatiecijfers een afrekening plaats van de gecombineerde opbrengst inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. Jaarlijks vinden er daarmee twee (reguliere) afrekeningen plaats over oude jaren, welke leiden tot financiële stromen tussen de fondsen en de schatkist.

In 2008 is er met de ingebruikname van een nieuw systeem voor deze afrekeningen een vertraging opgelopen in de afrekening van deze oude jaren. In 2010 is een deel van de opgelopen vertraging ingelopen. Dit heeft geleid tot een extra betaling uit het ouderdomsfonds aan de schatkist. Momenteel staat er nog één extra afrekening over oude jaren open. De verwachting is dat deze vertraging in 2011 wordt ingelopen, waardoor dit jaar eveneens drie afrekeningen plaatsvinden (twee reguliere en één extra).

89

Het aantal actieven is hoger dan verwacht met 2,5%. Veroorzaakt dit de tegenvaller met betrekking tot het aantal zwangerschapsverlofuitkeringen?

Hoe is het verband tussen de raming van het aantal zwangerschapsverlofuitkeringen en het aantal actieven?

Er is geen sprake van een tegenvaller met betrekking tot het aantal zwangerschaps-verlofuitkeringen. De uitgaven vallen mee ten opzichte van de verwachting. Waar er bij de begroting 2010 nog werd uitgegaan van € 1,124 mld aan uitgaven, laat de realisatie € 1,112 mld aan uitgaven zien met betrekking tot zwangerschapsverlof (zie tabel 43.2 op pagina 39 van het jaarverslag SZW).

De raming van het aantal zwangerschapsverlofuitkeringen is niet direct verbonden aan het aantal actieven. Wel is in de raming rekening gehouden met de ontwikkeling dat er meer vrouwen meer uren gaan werken. Hierdoor nemen de geraamde uitgaven aan zwangerschapsverlofuitkeringen toe voor latere jaren.

90

Hoe komt de ijklijn van het SZA-kader tot stand?

Aan het begin van de kabinetsperiode vindt de kadervaststelling plaats op basis van actuele uitgavenramingen. Dit betreft de vaststelling van reële kaders. Ieder jaar bij ommekomst van het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau wordt bekeken met welk percentage deze reële kaders geïndexeerd moeten worden. Daarnaast wordt het SZA-kader aangepast op basis van afspraken die door het kabinet gemaakt zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de afspraken die in het Aanvullend Beleidsakkoord zijn gemaakt rond aanpassing van het SZA-kader voor de ontwikkeling van de werkloosheidsuitgaven en de ruilvoet (zie ook vraag 91).

91

Waarom is de ijklijn van SZA-uitgaven verlaagd met € 1,4 miljard? Wanneer is deze ijklijn verlaagd in 2010? Welke berekeningen en aannames liggen hier aan ten grondslag?

In het voorjaar van 2009 heeft het kabinet besloten de ijklijn te corrigeren voor de budgettaire gevolgen van de oplopende werkloosheid en de ruilvoetmutaties. Door verhoging van de ijklijn is voorkomen dat voor de oplopende werkloosheidsuitgaven, hoofdzakelijk aan WW en bijstand, omgebogen moest worden. Nu de werkloosheidsuitgaven in 2010 meevielen werd hiervoor het kader ook gecorrigeerd, ditmaal neerwaarts. De ijklijn is in 2010 verlaagd bij Voorjaarsnota en bij Miljoenennota 2011. De grootste aanpassing vond plaats naar aanleiding van nieuwe werkloosheidscijfers van het Centraal Planbureau. De werkloosheid bleek minder hard op te lopen dan eerder gedacht werd waardoor ook de uitgaven aan de werkloosheidsregelingen (voornamelijk WW en bijstand) lager uitkwamen. De ijklijn was voor de oplopende werkloosheidsuitgaven eerder opwaarts bijgesteld, nu werd de ijklijn weer naar beneden aangepast.